

Результати виступів українських спортсменів-єдиноборців на Олімпійських іграх 2021 року

Тропін Ю.М.¹, Латишев М.В.², Айварс Каупужс³

¹ Харківська державна академія фізичної культури

² Київський університет імені Бориса Грінченка

³ Резекненська технологічна академія, Латвія

Анотація. В статті представлено результати виступів українських спортсменів-єдиноборців на Олімпійських іграх 2021 року. Встановлено, що на Олімпійських іграх 2021 року виступали представники у 7 видах єдиноборств. Всього учасниками Олімпіади 2021 року стали 31 український спортсмен-єдиноборець. Єдиноборцями було завойовано 9 медалей, це становить 47 % від всіх медалей, які отримали українські спортсмени.

Ключові слова: Олімпійські ігри; єдиноборства; спортсмени; збірна України; медалі.

Вступ. Олімпійські ігри, найвищий підйом спортивного мистецтва, завжди привертала увагу світової громадськості своєю величиною, напруженими змаганнями та розмаїттям талантів з усього світу (Латишев, та ін., 2020; Романенко, та ін., 2021; Franchini, & Takito, 2016; Sekitani, & Zhao, 2021). 2021 рік не став винятком, і виступи спортсменів на Олімпійських іграх цього періоду викликали особливий інтерес та залишили невід'ємний слід в історії спорту (Бойченко, 2022; Lozano, & Villa, 2023; Ramchandani, 2021).

Кожен цикл Олімпійських ігор є унікальним за своєю природою, адже він відображає динаміку сучасного світу та трансформації самого спорту. Рік 2021 став випробуванням для спортсменів, оскільки вони зіткнулися з низкою викликів, пов'язаних з пандемією та змінами в графіку та умовах підготовки. У цьому контексті, дослідження результатів виступів на Олімпійських іграх 2021 року викликає особливий інтерес, оскільки воно дозволяє зрозуміти, як спортсмени впоралися з цими викликами та як це вплинуло на їхні досягнення (Бойченко, & Шандригось, 2023; Голоха, та ін., 2022; Curby, and et. al., 2023).

Єдиноборства в олімпійській програмі займають особливе місце, привертаючи увагу глядачів своєю емоційністю, технічністю та витонченістю виступів (Бойченко, та ін., 2020; Bagińska, and et. al., 2022; Lystad, and et. al., 2021). Стратегії тренувань, підходи до психологічної підготовки та взаємодія із соціокультурними аспектами у спортивному середовищі стали ключовими складовими успіху чи невдачі на Олімпійських іграх. Дослідження цих аспектів може сприяти розкриттю секретів виняткових досягнень деяких атлетів та розумінню причин різниці в їхніх виступах (Бойченко, & Беянінов, 2017; Романенко, та ін., 2020; Латишев, та ін., 2020; Pashkov, and et. al., 2021).

Зв'язок роботи з науковими чи практичними завданнями, програмами, планами і темами. Дослідження проводилося відповідно до теми науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури «Оптимізація тренувального процесу в єдиноборствах» (номер державної реєстрації 0121U112873).

Мета дослідження: визначити результати виступів українських спортсменів-єдиноборців на Олімпійських іграх 2021 року.

Матеріал і методи дослідження. Для вирішення завдань дослідження використовувався аналіз протоколів і відеозаписів змагань українських спортсменів в різних видах єдиноборств (греко-римська боротьба, вільна боротьба, жіноча боротьба, дзюдо, бокс, карате, фехтування) на Олімпійських іграх 2021 року в Токіо (Японія).

Результати дослідження та їх обговорення. На Олімпійських іграх 2021 року в Токіо (Японія) взяли участь 157 українських олімпійців у 26 видах спорту, із них 31 (20 % від всіх спортсменів) представник в 7 видах єдиноборств. Українські тхеквондисти на цих іграх не виступали (табл. 1).

Таблиця 1

**Кількість спортсменів-єдиноборців, які взяли участь на
Олімпійських іграх 2021 року**

№	Вид спорту	Чоловіки	Жінки	Загалом
1	Фехтування	4	2	6
2	Бокс	4	1	5
3	Вільна боротьба	2	-	2
4	Жіноча боротьба	-	5	5
5	Греко-римська боротьба	3	-	3
6	Дзюдо	4	3	7
7	Карате	1	2	3
Всього:		18	13	31

У медальному заліку Україна посіла 44-е місце. Всього українськими спортсменами було завойовано 19 медалей (1 золота, 6 срібних, 12 бронзових). Представники єдиноборств принесли Україні 9 медалей (1 золота, 3 срібла, 5 бронзових), це становить 47 % від всіх медалей (табл. 2)

Спортсмени греко-римської боротьби в скарбничку збірної України принесли золоту та срібну медалі. Чемпіоном став Жан Беленюк та призером Парвіз Насібов. В жіночій боротьбі Алла Черкасова та Ірина Коляденко заробили бронзові медалі. Каратистами Анжелікою Терлюгою та Станіславом Горуною було завойовано срібну та бронзові медалі відповідно, треба звернути увагу, на те, що карате входило вперше в програму Олімпійських ігор. Боксер Олександр Хижняк приніс Україні срібло, а представники дзюдо Дар'я Білодід та фехтування Ігор Рейзлін виграли бронзові медалі.

Таблиця 2

**Кількість завойованих медалей спортсменами-єдиноборцями на
Олімпійських іграх 2021 року**

№	Вид спорту	Медалі			
		Золото	Срібло	Бронза	Всього
1	Греко-римська боротьба	1	1	0	2
2	Жіноча боротьба	0	0	2	2
3	Карате	0	1	1	2
4	Дзюдо	0	0	1	1
5	Бокс	0	1	0	1
6	Фехтування	0	0	1	1
Всього:		1	3	5	9

Висновки.

В статті представлені результати виступів українських спортсменів-єдиноборців на Олімпійських іграх 2021 року. Встановлено, що на Олімпійських іграх 2021 року виступали представники у 7 видах єдиноборств: греко-римська боротьба, вільна боротьба, жіноча боротьба, дзюдо, бокс, карате, фехтування. Українські тхеквондисти на цих іграх не виступали. Всього учасниками Олімпіади 2021 року стали 31 український спортсмен-єдиноборець. Єдиноборцями було завойовано 9 медалей (1 золота, 3 срібла, 5 бронзових), це становить 47 % від всіх медалей, які отримали українські спортсмени.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на дослідження динаміки результатів виступу українських єдиноборців на Олімпійських іграх.

Література:

- Бойченко, Н.В., & Белянінов, Р.І. (2017). Показники змагальної діяльності борців. *Єдиноборства*, 1, 23-26.
- Бойченко, Н.В., Чертов, І.І., Пирог, Ю.А., & Алексєєв, А.Ф. (2020). Аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій. *Єдиноборства*, 4-12.
- Бойченко, Н.В. (2022). Медальний залік країн-учасниць змагань з дзюдо, які входили в програму літніх Олімпійських ігор 1964-2020 рр. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах*, 1, 5-8.
- Бойченко, Н.В., & Шандригось, В.І. (2023). Показники змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїстів легких вагових категорій на змаганнях серії Grand Slam, Grand Prix 2022 р. *Єдиноборства*, 2(28), 15-25. DOI: 10.15391/ed.2023-2.02
- Голоха, В.Л., Романенко, В.В., & Тропін, Ю.М. (2022). Аналіз змагальної діяльності українських борців вільного стилю на Чемпіонаті світу U-23 в 2021 році. *Єдиноборства*, 2(24), 4-16. DOI:10.15391/ed.2022-2.01
- Латишев, Н.В., Шандригось, В.І., Тропін, Ю.Н., Квасниця, О.М., & Головач, І.І. (2020). Женская борьба: анализ результатов выступления сборной команды Украины. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць*, 9(28), 237-244.
- Латышев, Н.В., Поляничко, Е.Н., Юшина, Е.В., Еретик, А.А., & Барабаш, О.В. (2020). Анализ результатов выступления сборной команды Украины по вольной борьбе в преддверии Олимпийских игр 2020. *Єдиноборства*, 2(16), 35-43.
- Романенко, В.В., Голоха, В.Л., Алексєєв, А.Ф., & Коваленко, Ю.М. (2020). Методика оцінки змагальної діяльності єдиноборців з використанням комп'ютерних технологій. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 6 (80), 65-72..

- Романенко, В.В., Тропін, Ю.М., & Куліда, А.О. (2021). Аналіз змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів-юніорів. *Єдиноборства*, 3(21), 44-59.
- Bagińska, J., Pieriora, P., Pieriora, Z., & Witkowski, K. (2022). The geography of Olympic combat sports—part one: judo, karate, taekwondo. *Arch Budo*, 18, 183-192.
- Curby, D., Dokmanac, M., Kerimov, F., Tropin, Y., Latyshev, M., Bezkorovainyi, D., & Korobeynikov, G. (2023). Performance of wrestlers at the Olympic Games: gender aspect. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 27(6), 487–493.
- Franchini, E., & Takito, M.Y. (2016). Home advantage in combat sports during the Olympic Games. *Sport sciences for health*, 12, 287-290.
- Lozano, S., & Villa, G. (2023). Multiobjective centralized DEA approach to Tokyo 2020 olympic games. *Annals of Operations Research*, 322(2), 879-919.
- Lystad, R. P., Alevras, A., Rudy, I., Soligard, T., & Engebretsen, L. (2021). Injury incidence, severity and profile in Olympic combat sports: a comparative analysis of 7712 athlete exposures from three consecutive Olympic Games. *British journal of sports medicine*, 55(19), 1077-1083.
- Pashkov, I., Tropin, Y., Romanenko, V., Goloha, V., & Kovalenko, J. (2021). Anlysis of competitive of highly qualified wrestlers. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 9(5), 30-39.
- Ramchandani, G. (2021). Home advantage in the Summer Olympic Games: evidence from Tokyo 2020 and prospects for Paris 2024. *The Centre for Comparative Politics and Media Research, Bournemouth University*, 94-95.
- Sekitani, K., & Zhao, Y. (2021). Performance benchmarking of achievements in the Olympics: An application of data envelopment analysis with restricted multipliers. *European Journal of Operational Research*, 294, 1202–1212.

Відомості про авторів:

Тропін Юрій Миколайович:

доцент, к.фіз.вих., завідувач кафедри одноборств

<http://orcid.org/0000-0002-6691-2470>

E-mail: tyn.82@ukr.net

Харківська державна академія фізичної культури

Латишев Микола Вікторович –

к.фіз.вих., доцент

<https://orcid.org/0000-0001-9345-2759>

E-mail: nlatyshev.dn@gmail.com

Київський університет імені Бориса Грінченка

Айварс Каупужс –

PhD

<https://orcid.org/0000-0002-1460-8864>

E-mail: aivars.kaupuzs@rta.lv

Резекненська технологічна академія, Латвія

Надійшла до редакції 11.01.2024 р.